Voorstel raad

Nummer

Contact en vragen via
Technischevragen@hollandskroon.nl

Portefeuillehouder
M.M.J. van Gent

Datum raadsvergadering	Datum B&W-besluit
28 oktober 2021	31 augustus 2021

Onderwerp
Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023

Kern van het voorstel
Vanaf februari 2023 loopt het huidige contract van de JeugdzorgPlus af. De achttien Noord-Holland-Noord (NHN) gemeenten zijn het verwervingstraject gestart voor de inrichting van JeugdzorgPlus in de periode na 2023. In voorliggende transformatievisie staat hoe wij JeugdzorgPlus zien in NHN en dat een gecontroleerde afbouw nodig is voor de jeugdigen. Er ligt een gezamenlijke opdracht voor gemeenten en andere betrokkenen om instroom in de JeugdzorgPlus te voorkomen.

Voorgesteld besluit
Het college van burgemeester en wethouder stelt de gemeenteraad voor: de 'Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023' vast te stellen.

Wettelijke grondslag
Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet verplicht kwalitatief en kwantitatief toereikend jeugdhulp in te kopen. De wet schrijft (nog) voor dat gemeenten gesloten jeugdhulp moeten kunnen aanbieden aan hun inwoners.

De gemeenteraad besluit: conform vastgesteld
Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 28 oktober 2021. Griffier  Voorzitter  A. van Dam 05-11-2021

Evert Bunt
03-11-2021

Aanleiding
In 2018 startten de achttien gemeenten in de regio Noord-Holland-Noord een transformatie in de JeugdzorgPlus. We sloten een contract af met jeugdhulpaanbieder Horizon die de locatie Antonius in Bakkum (gemeente Castricum) opende. Het contract loopt op 4 februari 2023 af en kan juridisch gezien niet verlengd worden. Dit stelt ons in de gelegenheid om een transformatievisie op te stellen en nieuwe afspraken te maken om gewenste veranderingen in de JeugdzorgPlus verder door te zetten. Dit kunnen we als gemeenten niet alleen. We hebben alle betrokkenen in de jeugdhulp, jeugdrechtketen en het onderwijs nodig om de zorg te verbeteren voor jeugdigen met zeer complexe problematiek. In het visiedocument is vastgelegd hoe we de inhoudelijke doorontwikkeling van de JeugdzorgPlus zien in onze regio's. Het biedt ons de komende jaren houvast bij deze opgave. We zien JeugdzorgPlus als een tijdelijke opname, die erop gericht is jeugdigen voor te bereiden op een voor hen geschikte plek in de maatschappij. Met specifieke aandacht voor betrokkenheid van het netwerk, onderwijs/werk, huisvesting en het opbouwen van een (in)formeel netwerk. De grootste opdracht ligt bij het gezamenlijk voorkomen van instroom in de JeugdzorgPlus. Deze opdracht legt de afhankelijkheden bloot tussen verschillende betrokkenen: alleen in gezamenlijkheid voorkomen we JeugdzorgPlus en bevorderen we uitstroom. Deze visie is daarmee breder dan alleen de inkoop van gesloten jeugdhulp.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect
Goede zorg voor iedereen.

Motivering per voorgesteld besluit
1.1 De Jeugdwet bepaalt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van gesloten jeugdhulp. De Jeugdwet schrijft voor dat gemeenten de verantwoordelijkheid hebben om gesloten jeugdhulp aan te bieden aan jeugdigen die een machtiging gesloten jeugdhulp opgelegd krijgen van de rechter. Dat betekent dat we nog steeds aanbod beschikbaar moeten hebben. **1.2 De gemeenteraden stellen met deze transformatievisie de kaders vast waarbinnen de colleges uitvoering kunnen geven aan de gesloten jeugdhulp.** In de transformatievisie staat dat, zolang deze zorg beschikbaar moet zijn, er binnen de kaders van de wet de zorg zo open mogelijk wordt georganiseerd voor de jeugdige. Tegelijkertijd is de JeugdzorgPlus een time-out-voorziening waar de jeugdige zo kort mogelijk verblijft. Bij het stapsgewijs afbouwen van JeugdzorgPlus hoort de ontwikkeling van passende alternatieven voor de situatie van de jeugdige. Deze ontwikkeling moet zowel binnen de JeugdzorgPlus plaatsvinden als binnen de voorliggende vormen van jeugdhulp. De doelen uit de transformatievisie worden na vaststelling verder uitgewerkt in een inkoopvisie. Deze wordt door de colleges vastgesteld. **1.3 De transformatievisie JeugdzorgPlus sluit aan op de ambities uit het Thuis voor Noordje.** Eerder is op Noord-Holland-niveau geconcludeerd dat voor sommige zorgvormen de samenwerking op een breder niveau moet worden vormgegeven om voorzieningen beschikbaar te houden in onze provincie. Dit geldt voor de JeugdzorgPlus omdat er een relatief klein aantal jeugdigen gebruik maakt van deze zorg en er de ambitie is uitgesproken om dit aantal verder te laten dalen. In het bovenregionaal plan Thuis voor Noordje werken jeugdhulpregio's, het onderwijs, gecertificeerde instellingen en zorgaanbieders met elkaar samen om alle jeugdigen die JeugdzorgPlus nodig hebben op te vangen binnen onze eigen provincie en voorzieningen te ontwikkelen voor de zeer specialistische doelgroep. We willen voorkomen dat deze jeugdigen ver buiten de provincie moeten worden geplaatst. De visie voor onze regio en de ambities vanuit het Thuis voor Noordje sluiten op elkaar aan. Daarnaast worden landelijke ontwikkelingen nauwgezet gevolgd om aansluiting te behouden tussen regionaal beleid en landelijke ambities.

1.4 De transformatie van JeugdzorgPlus vraagt om gezamenlijke verantwoordelijkheid en een sterkere regierol daarin voor de gemeente.

De transformatie komt met randvoorwaarden. Het gezamenlijk optrekken tussen het onderwijs, zorgaanbieders, gemeenten, gecertificeerde instellingen en de jeugdrechtketen is een noodzakelijke voorwaarde om toe te werken naar een toekomst waarin jeugdigen met complexe zorgvragen niet meer in geslotenheid hoeven te verblijven. We spreken van een gezamenlijke verantwoordelijkheid, omdat gemeenten zelf geen gesloten plaatsing kunnen opleggen, dat doet immers de rechter. Om instroom te beperken moeten we met elkaar onderzoeken welke alternatieven nodig zijn om inzet van een gesloten machtiging te voorkomen. Daarnaast kunnen gemeenten een grotere regierol pakken in het doorontwikkelen van passende alternatieven van lichtere vormen van jeugdhulp om JeugdzorgPlus te voorkomen én om uitstroom te bevorderen. De visie op JeugdzorgPlus is daarmee breder dan de geslotenheid zelf, omdat het aan gemeenten de opdracht meegeeft om een passend voorliggend jeugdhulpveld te hebben wil deze afbouw verantwoord plaatsvinden.

Kanttekeningen en risico's (incl. argumenten)

1. De gemeenteraad kan besluiten de voorliggende visie niet of niet op dit moment vast te stellen. Dit heeft consequenties voor de planning van de inkoop en het tijdig kunnen afsluiten van nieuwe contracten per 2023.

2. Bij het realiseren van een gecontroleerde afbouw zijn wij als gemeenten afhankelijk van de betrokkenheid en daadkracht van partners om ons heen. We kunnen daar als gemeente regie op voeren, maar het tempo van de organisaties kunnen wij niet altijd bepalen. De samenwerking moet tot doel hebben om geschikte duurzame alternatieven beschikbaar te maken in het voorveld om jeugdigen eerder op te vangen of na geslotenheid te laten uitstromen. Het gaat hier bijvoorbeeld om specialistische ambulante alternatieven of gezinsvormen.

3. Er is nog een slag te slaan met betrekking tot de financiering van het onderwijs in en rondom JeugdzorgPlus. De financiering vanuit het ministerie is niet faciliterend aan de afbouwbeweging die wij met onze partners willen maken. Op dit moment loopt er op Noord-Holland niveau een lobby richting het Rijk voor een beter passende financieringssystematiek.

4. Tot slot vraagt het werken met zeer complexe jeugdigen beschikbaarheid en een bepaalde deskundigheid van zorg- en onderwijspersoneel. Gemeenten kunnen hierop sturen in het pakket van eisen bij de verwerving. Organisaties moeten hierin investeren. Denk aan training in het voorkomen van escalaties. Een meer open setting met minder vrijheidsbeperkende maatregelen betekent bijvoorbeeld ook dat de kans op weglopen groter wordt. Toch zeggen wij met elkaar dat we liever ons sterk maken voor het voorkomen van weglopen, dan het in stand houden van geslotenheid wat veelal als traumatiserend wordt ervaren door jeugdigen.

Alternatieven (incl. argumenten)
Er zijn geen alternatieven.

Financiële gevolgen
Met dit voorstel wordt de transformatievisie ter besluitvorming voorgelegd. Dit leidt niet tot aanpassingen in de begroting. We verwachten dat de gecontroleerde afbouw van JeugdzorgPlus een verschuiving in de kosten teweeg gaat brengen. We willen de inzet van deze (duurdere) zorgvorm voorkomen door passende alternatieve voorliggende zorgvormen door te ontwikkelen. We geven een impuls en opdracht aan de aanbieder om proactief te participeren in het voorkomen van instroom. We verwachten hiermee een dalende instroom in JeugdzorgPlus. Tegelijkertijd hebben de meest kwetsbare jeugdigen intensieve vervolghulp nodig om een stabieler toekomstperspectief te krijgen. De beweging naar kleinschaligheid zal de nodige investeringen met zich meebrengen. Op termijn verwachten we dat de uitgaven van zwaardere jeugdhulp afnemen en dat uitgaven in andere vormen van jeugdhulp (en eventueel lokale, vrij toegankelijke jeugddomein) toenemen, omdat er een verschuiving plaatsvindt. De kosten nemen naar waarschijnlijkheid eerder af door een dalende instroom. Deze beweging wordt al duidelijk uit de cijfers van de JeugdzorgPlus: steeds minder jeugdigen komen in geslotenheid terecht.

Communicatie
Op 28 mei 2021 is de start van het verwervingstraject ingeluid met een verdiepende en informerende themabijeenkomst over JeugdzorgPlus voor raadsleden, adviesraadsleden/participatieraadleden en overige betrokkenen. Vervolgens zijn er meerdere individuele gesprekken gevoerd met gecertificeerde instellingen, ervaringsdeskundigen, zorgaanbieders, onderwijs en de wetenschap over de uitgangspunten van de visie. Deze uitgangspunten zijn verder uitgewerkt in de concept transformatievisie die in raadsinformatiebijeenkomsten besproken is op 30 juni en 7 juli, en ook is voorgelegd aan alle adviesraden

om hen de gelegenheid te bieden een advies mee te geven aan het college. Voor de adviesraden zijn in de aparte regio's momenten georganiseerd voor een nadere toelichting.
Van de 15 adviesraden/participatieraden gericht op Jeugd hebben wij van 13 een advies ontvangen. De WMO-adviesraad in Hollands Kroon heeft geen reactie gegeven. Uit de reacties komt naar voren dat de adviesraden zich kunnen vinden in de transformatievisie op de JeugdzorgPlus. Nadrukkelijk wordt hierbij aandacht gevraagd voor het thuis nabij organiseren van hulp voor de jeugdigen en de noodzaak om de samenwerking te verstevigen tussen gemeenten, onderwijs en zorgaanbieders. Verder is een aantal termen naar aanleiding van vragen vanuit de adviesraden nader toegelicht in het visie document.

Daarnaast is er overleg geweest met het onderwijs over de transformatievisie. Het advies van het onderwijs is verwerkt in de visie.

Na vaststelling van de transformatievisie door de raden worden de organisaties die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming geïnformeerd.

Bijlage
1.Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023

Digitally signed by Zynyo B.V.
Date: 2021.11.05 11:27:01 CET
Document ID:
ff7904d8-b026-4cc8-ab57-6a044bb591a7